

Zjistěte, který náš národní park byl vyhlášen jako první.

Rozdělte se do skupin. Každá skupina si připraví referát o jednom národním parku. Na tvrdý papír (nejlépe formátu A3) napište název národního parku, datum jeho vyhlášení, zajímavá místa, příklady v něm žijících chráněných rostlin a živočichů. Referát doplňte fotografiemi.

Zjistěte, jak se mají návštěvníci chovat v národním parku.

Zvláště chráněny jsou také jednotlivé vzácné druhy rostlin a živočichů.

V České republice platí **zákon o ochraně přírody a krajiny**, který zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů podle stupně jejich ohrožení dělí na **kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené**.

Seznam a stupeň ohrožení zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů vydává a aktualizuje ministerstvo životního prostředí.

kriticky ohrožený druh
(medvěd hnědý)

silně ohrožený druh
(bobr evropský)

ohrožený druh
(veverka obecná)

OCHRANA PŘÍRODY V NAŠEM OKOLÍ

Také v okolí našeho bydliště, v naší obci, se k přírodě musíme chovat ohleduplně.

Při vycházkách a hrách venku:

- **Neničte zeleň** – netrhejte zbytečně žádné rostliny, nelámejte větve stromů, nevypalujte suchou trávu!
- **Neohrožujte žádné živočichy**, neničte jejich skrýše (např. hnízda ptáků)!
- Nikde **neodhazujte odpadky** – ty patří pouze do určených nádob!
- **Nedělejte zbytečný hluk a neznečišťujte vodu!**

ptačí hnízdo s vajíčky

nádoby na odpadky

Vyhledejte, jaké podmínky musíte dodržet, když chcete v přírodě rozdělávat oheň. Proč musíte být velmi opatrní?

Jak byste mohli vylepšit okolí školy nebo svého bydliště? Své návrhy zpracujte jako referát a seznamte s nimi své spolužáky.

Až se o prázdninách vypravíte do lesa, na louku, na pole, k rybníku nebo k řece, můžete tam pozorovat rostliny a živočichy, které už znáte. Všimněte si jejich velikosti, tvaru i barvy, prostředí, v němž žijí, čím se živí, jak se pohybují apod. Vše si zaznamenejte do zápisníku. V září následujícího školního roku můžete se svým pozorováním seznámit spolužáky.

Příroda je pro člověka nepostradatelná. Člověk je závislý na jejích zdrojích, svou činností však ovzduší, vodu a půdu znečišťuje. K ochraně přírody můžeme přispět například tak, že nebudeme plýtvat vodou a elektrickou energií a budeme třídít odpad, tj. vyhazovat ho do příslušných kontejnerů.

Některá území přírody jsou zvláště chráněná, podobně i jednotlivé druhy rostlin a živočichů. K přírodě se chováme ohleduplně i v našem okolí.

2. ROSTLINY

VLASTNOSTI ROSTLIN

Rostliny patří mezi **živé organizmy**. Na rozdíl od hub obsahují **zeleň listovou** neboli **chlorofyl**.

Jaký je základní rozdíl mezi výživou rostlin a hub?

Rostliny se vyznačují několika **společnými znaky**:

1. VYŽIVUJÍ SE

Na rozdíl od hub si rostliny samy vytvářejí svoji „potravu“. Tento děj nazýváme **fotosyntéza**. Probíhá v částech těla obsahujících **zeleň listovou** (chlorofyl), zejména v **listech**.

Při fotosyntéze si rostliny z **vody** a **oxidu uhličitého** za pomoci **sluneční energie** vyrábějí **živiny potřebné ke svému životu** – cukry. Přitom se uvolňuje do ovzduší **kyslík**.

2. DÝCHAJÍ A VYLUČUJÍ

Nejen živočichové, ale i rostliny dýchají. Stejně jako živočichové přijímají **kyslík** a vylučují **oxid uhličitý**. Rostliny dýchají **všemi částmi svého těla**.

3. REAGUJÍ NA ZMĚNY V PŘÍRODĚ

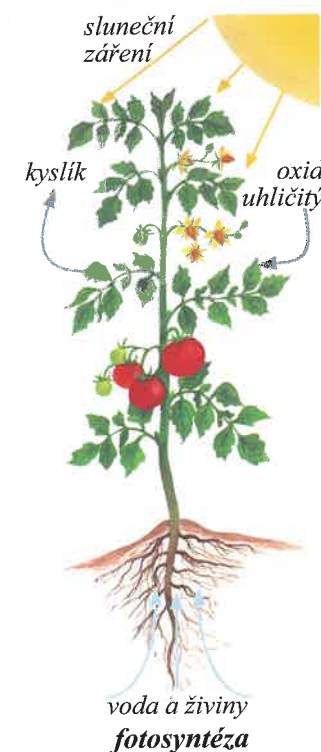
Rostliny reagují např. na **změnu teploty vzduchu**, na **nedostatek vody** (při nedostatku vody usychají) nebo na **světlo** (květy některých rostlin se otáčejí za sluncem).

Řekněte, jakým způsobem reagují listnaté stromy na snížení teploty vzduchu – blížící se příchod zimy.

Přečtěte si v Čítance 4 báseň „Koulelo se, koulelo červené jablíčko“. Jmenujte další druhy stromů, které na podzim shazují listy.

listnatý strom v zimě

4. POHYBUJÍ SE

Rostliny se na rozdíl od živočichů nemohou pohybovat z místa na místo, mohou pouze **pohybovat částmi svého těla** (natácejí se např. ve směru, odkud na ně svítí slunce). Pohybovat se mohou také **semena rostlin** (poletují např. ve větru nebo jsou unášena na tělech živočichů).

5. ROSTOU, VYVÍJEJÍ SE A ROZMNOŽUJÍ SE

Rostliny během svého života rostou, vyvíjejí se a rozmnožují se. Přitom **mění svoji velikost i vzhled**.

Zopakujte si, jakými třemi základními způsoby se rozmnožují kvetoucí rostliny.

semena (pampeliška lékařská)

cibule (narcis žlutý)

hlíza (lilek brambor)